วารสารปราชญ์ประชาคม
ปีที่ 4 ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม 2569
Journal of Scholar Community
Vol.4 No.5 September-October 2026

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

วิปัศยา ลายแก้ว [1*] พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ [2]

รับบทความ: 26 พฤศจิกายน 2568 แก้ไขบทความ: 15 ธันวาคม 2568 ตอบรับบทความ: 23 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร 18 คน ครู 280 คน รวมทั้งสิ้น 298 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างชั้นภูมิตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือใช้เป็นแบบสอบถาม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการดำเนินงาน 2) งานการประกันคุณภาพภายในในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ประกอบด้วย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.89 และค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.86 ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 86.30 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอย คือ $\hat{Y} = 0.47 + 0.89X$ หรือ $\hat{Z}_Y = 0.92Z_x$

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

[1-2] หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
* อีเมล: sajungkru.542518@gmail.com

The Participatory Administration of School Administrators Affecting the Internal Quality Qssurance of Schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3

Vipadsaya Laiykeaw [1*]
Pongsak Ruamchomrat [2]

Abstract

This research aimed to 1) study the participatory management of school administrators 2) internal quality assurance operations and 3) participatory administration by educational administrators. The sample was 298 administrators 18 and teachers in schools 280 under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, They are chosen using a stratified random sampling method according to the size of the educational service areas. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire with a content validity of 1.00 and a reliability of 0.97 The data were collected and analyzed using percentage, mean, standard deviation and simple regression analysis. The findings were as follows: 1) The overall opinion on the participatory management of school administrators, was overall is at a high level of practice. When considering each aspect individually, all aspects were also rated high. In descending order of mean scores, the aspects were in terms of being a decision-making, evaluation, receiving benefits, and implementation. 2) The overall internal quality assurance operations of schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, was overall is at a high level of practice. When considering each aspect individually, all aspects were also rated high. In descending order of mean scores, the aspects were in terms preparation of the self-assessment report, preparation of the educational development plan, evaluation and verification of educational quality, implementation of the educational development plan, monitoring of operational outcomes, and setting educational standards. And 3) The participatory administration of school administrators affecting the internal quality assurance of schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 overall found that participatory management by school administrators (x) had a regression coefficient of 0.89 The predicting coefficient is 0.86 with statical significance that can predict the internal quality assurance of schools (y) received 86.30% and get the regression equation is $\hat{Y} = 0.47 + 0.89X$ $\hat{Z}_Y = 0.92Z_x$

Keywords: The Participatory, Administrators, Internal Quality Assurance Operations

[1-2] Master of Education Program in Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University
* Email: sajungkru.542518@gmail.com

บทนำ

การจัดการศึกษาของทุกภาคตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ด้านศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ จัดตั้งองค์กรภาคประชารัฐและองค์กร ในรูปของนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ

กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการดำเนินการประเมินตนเอง พัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลเชิงบวกต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างมาก เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจเป้าหมายและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นยังช่วยให้สามารถระบุปัญหาและแนวทางพัฒนาได้อย่างรอบด้าน ทำให้การปรับปรุงคุณภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น การมีส่วนร่วมยังสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลการประกันคุณภาพ ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างจริงจังและโปร่งใส สุดท้าย การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพภายในองค์กร ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นกระบวนการที่ยั่งยืนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาและบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ (ศราวุธ กางสำโรง, 2559) ประสิทธิผลของสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นผลแห่งความสำเร็จและความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สะท้อนถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อ

พัฒนาผู้เรียนรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้อย่างดี เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล (ศิริพร ไชยช่อฟ้า, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (2566ก) รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2565 พบว่า สถานศึกษามีผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานโดยรวม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 7.23) ระดับดีเลิศ จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 44.58) ระดับดี จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 48.19) โดยมีผลประเมินแยกเป็นรายมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ระดับยอดเยี่ยม จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 4.82) ระดับดีเลิศ จำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ33.73) ระดับดี จำนวน 51 แห่ง (ร้อยละ 61.45) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ระดับ ยอดเยี่ยม จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 13.25) ระดับดีเลิศ จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 53.01) ระดับดี จำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 33.73) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับยอดเยี่ยม จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 7.23) ระดับดีเลิศ จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 53.01) และระดับดี จำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 39.76) และในด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ระดับสถานศึกษา สถานศึกษาในสังกัดระดับการศึกษาปฐมวัยทุกแห่ง จำนวน 79 แห่ง เข้ารับการประเมินได้รับรองทุกแห่ง จำนวน 79 แห่ง และสถานศึกษาในสังกัดระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 80 แห่ง เข้ารับการประเมิน ได้รับการรับรอง จำนวน 69 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.25 โดยยังมีสถานศึกษาอีกจำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.75 ซึ่งไม่ผ่านตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือให้ผ่านการประเมินภายนอกในรอบต่อไป

ผลการประเมินภายนอกชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาบางแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ยังมีคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เมื่อศึกษาข้อมูลในเชิงลึก โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินนั้น ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินการ แต่ผู้ที่บทบาทอย่างแท้จริงสร้างแรงบันดาลใจขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดคือผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการทำงานของข้าราชการครูทุกคน ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญและดำเนินการเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดอย่างยั่งยืน ตามมาตรฐานการศึกษา และหากผู้บริหารสถานศึกษาปล่อยปละละเลย ไม่ให้ความสำคัญและไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ตามหลักการประกันคุณภาพภายใน ย่อมส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษา สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาและในที่สุดแล้วย่อมส่งผลให้เกิดความล้มเหลวต่อระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ลาวัลย์ จีนทอง, 2567, กรกฎาคม 31)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

3. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร มีรายละเอียด ดังนี้

เฉลิมพล จันดา (2560) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ สิ่งที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติตกลงยอมรับ ยอมปฏิบัติตามด้วยความสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน จนสามารถปฏิบัติงานนั้นได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปาริชาต แก้วสาร (2564) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ สิ่งที่ทำให้เกิดผลในการพัฒนาสังคมไทย การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้งานในองค์กรบังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำองค์การไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ บุคคลทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการร่วมประเมินผลงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของงานอย่างแท้จริง

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งสามารถรวบรวมดังนี้

ทิพวรรณ์ อ่วมทอง (2564) กล่าวว่า กำหนด และมีบุคคลภายในสถานศึกษา ภายนอก หน่วยงานต้นสังกัด กำกับติดตามเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษา

ศุภสัณห์ ศรีวิชัย (2563) ส่วนหนึ่งของกิจกรรมของสถานศึกษาในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนามาตรฐานและคุณภาพของผู้เรียนและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

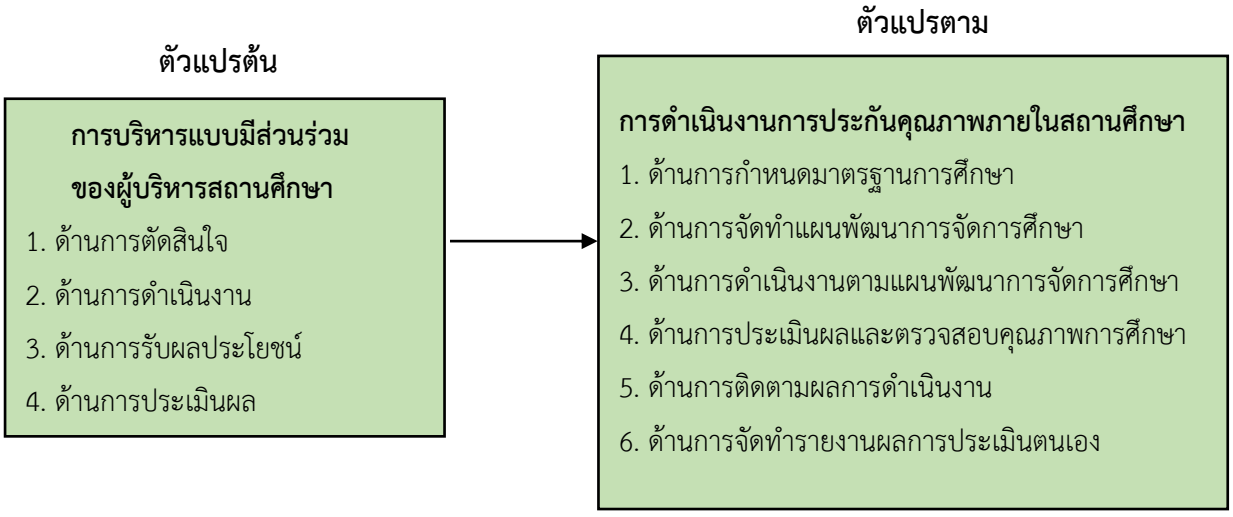
ชินกร คะอังกุ (2563) กระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาที่มีแผนงานกิจกรรมการประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เป็นระบบสะท้อนถึงความมีคุณภาพโดยสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

โดยมีวัตถุประสงคหลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอยางตอเนื่องตลอดเวลา เปนการประเมินตนเองจากภายในสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหนวยงานตนสังกัด

สรุปได้ว่า การทบทวนวรรณกรรมช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เนื้อหาที่ศึกษาถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปรต้น ตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ช่วยในการออกแบบเครื่องมือวิจัย เช่น แบบสอบถามให้มีความครอบคลุมและเหมาะสมรวมทั้งใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงในการวิเคราะห์ผลและอภิปรายผลให้เชื่อมโยงกับทฤษฎีและผลงานที่มีอยู่เดิม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของCohen & Uphoff (1980), White (1982), Abell (2000), และ Hoy & Miskel (2012) มี 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล สำหรับกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ กระทรวงศึกษาธิการ (2563ก) ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

งานนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ วิจัยในโรงเรียน ประชากร คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 1,320 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 18 คน และครู 280 คน รวมจำนวน 298 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgen (1970) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 97 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

การรวบรวมข้อมูล เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือแบบมาตรประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้

. 1. ด้านการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการรับผลประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

และดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำนวน 5 ข้อ

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์วัดระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เป็นแบบมาตรประมาณค่า (rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert, 1976) มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ตอนที่ 4 อื่น ๆ (open ended)

เครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00 และนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษา จำนวน 30 คน ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 298 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถาม

และกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 1

ตาราง 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

ที่	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการตัดสินใจ	4.39	0.59	มาก
2.	ด้านการดำเนินงาน	4.36	0.58	มาก
3.	ด้านการรับผลประโยชน์	4.37	0.56	มาก
4.	ด้านการประเมินผล	4.38	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย		**4.37**	**0.55**	**มาก**

ผลพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}$=4.39, S.D.=0.59) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$=4.38, S.D.=0.57) ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$=4.37, S.D.=0.56) และด้านการดำเนินงาน ($\bar{X}$=4.36, S.D.=0.58)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

ที่	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.37	0.54	มาก
2.	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.39	0.56	มาก
3.	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.38	0.55	มาก
4.	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.39	0.56	มาก
5.	ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน	4.38	0.55	มาก
6.	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.40	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย		**4.39**	**0.53**	**มาก**

ผลพบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}$=4.40) รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}$=4.39, S.D.=0.56) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$=4.39, S.D.=0.56) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}$=4.38, S.D.=0.55) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ($\bar{X}$=4.38, S.D.=0.55) และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$=4.37) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โดยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ดังตาราง 3

ตาราง 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	t	Sig.
ค่าคงตัว (constant)	0.47	-	5.17**	0.000
การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา (x)	0.89	0.92	43.15**	0.000
R= 0.92	R^2= 0.863	F= 1862.08 **	Sig.= 0.000	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ดังนี้ $\hat{Y}$ = 0.47 + 0.89X และสมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $\hat{Z}_Y$ = 0.92Zx พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (x) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.89 และค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2)= 0.863 นั่นคือ สามารถทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน (y) ได้ร้อยละ 86.30 แสดงให้เห็นถึงบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ดำเนินงาน และประเมินผล เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ เหมรานนท์ (2564) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หัทยาพร แสงดี (2565) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

จากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพภายใน บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564) ได้ศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชา อุตสาหะ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดาเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.89 และค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย เท่ากับ 0.863 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารคือผู้นำในองค์กรที่จะดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากความร่วมมือทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กณวรรธน์ พลสิม (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยพบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับ งานวิจัยของ นิตาพฤต สมกุลทวี (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สงผลตอการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกลุ่มเครือข่ายสงเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานรวี สุริเทศ (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการ

บริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการดำเนินงาน การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา (x) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.89 และค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (y) ได้ร้อยละ 86.30 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอย คือ $(Y)\hat{} = 0.47 + 0.89X$ หรือ $Z\hat{}_Y = 0.92Zx$

องค์ความรู้ใหม่

1. ทำให้เกิดกรอบแนวคิดใหม่ที่เชื่อมโยงรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ

2. ค้นพบองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพมากที่สุด เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และการประเมินผล

3. แสดงให้เห็นว่าบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำเชิงส่งเสริม (facilitator) มีผลโดยตรงต่อความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพ

4. อธิบายกลไกว่าการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมช่วยเพิ่มความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

5. เสนอรูปแบบหรือแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาไทย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามบทบาทของผู้นำ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นสารสนเทศ บริหารสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน และเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2. ควรศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

3. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ หรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น ระดับมัธยมศึกษา หรือการศึกษานอกระบบ เพื่อนำผลไปเปรียบเทียบหรือเพิ่มความครอบคลุมของข้อมูล

บรรณานุกรม

กณวรรธน์ พลสิม. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์], มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ณัชชา อุตสาหะ. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เฉลิมพล จันดา. (2560). *พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25* [ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปานรวี สุริเทศ. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มาหะมะบาคอรี มาซอ. (2564). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3* (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.) DSpace Repository. http://wb.yru.ac.th/xmlui/handle/yru/6074

ลาวัลย์ จีนทอง. (2567, กรกฎาคม 31). ผู้อำนวยการโรงเรียน. โรงเรียนบ้านเขาสามชั้น. สัมภาษณ์.

ศราวุธ กางสำโรง. (2559). *อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศิริพร ไชยช่อฟ้า. (2565). *ส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนเหนือ* (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธนบุรี). ThaiLis. https://www.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=655659

หัทยาพร แสงดี. (2565). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1977). *Rural development participation: Concepts. Implementation and evaluation.* Cornell University.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30(3),* 607-610.